Haszonállat-génmegőrzési Központ
Research Centre for Farm Animal Gene Conservation

H-2100 Gödöllő, Isaszegi út 200., HUNGARY
Tel:+36-28-511-300; Fax:+36-28-430-184; e-mail: hagk@hagk.hu; www.genmegorzes.hu

Ikt.sz.: 86-.13/2016

"A MÉHÉSZETI KUTATÁSOKHOZ SZÜKSÉGES TÖRZSÁLLOMÁNY ÉS ESZKÖZÖK BESZERZÉSE"

„Méhanyák teljesítményvizsgálata, technológiai összehasonlító vizsgálatok, méhek kórokozóival, kártevőivel kapcsolatos vizsgálatok"

Éves beszámoló

MMNP III. végrehajtási év

2015. szept. - 2016. aug.

HáGK Méhészeti és Méhbiológiai Intézet
Gödöllő

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

Megbízó:	Országos Magyar Méhészeti Egyesület 1094 Budapest, Viola u. 50.
Megbízott:	Haszonállat-génmegőrzési Központ (HáGK), Méhészeti és Méhbiológiai Intézet 2100, Gödöllő Isaszegi út 200.
A kutatás támogatása:	Magyar Méhészeti Nemzeti Program (2014-2016)
A kutatás témája:	**"A méhészeti kutatásokhoz szükséges törzsállomány és eszközök beszerzése"** (Méhanyák teljesítményvizsgálata, technológiai összehasonlító vizsgálatok, méhek kórokozóival, kártevőivel kapcsolatos vizsgálatok, stb.), a 118/2013 (XII.16.) VM rendelet 20. Alkalmazott kutatás támogatása pontja alapján létrejött MgF/450/2014 ügyiratszámú kutatási terv 4. pontjában meghatározott kutatási tevékenységhez kapcsolódóan.
Az éves beszámoló tartalma:	Az éves beszámoló a 2015/2016-os évre, a MMNP III. végrehajtási évére vonatkozóan elvégzett feladatokat, beszerzéseket tartalmazza.
Témavezető:	Dr. Zajácz Edit, méhészeti igazgatóhelyettes
Résztvevők:	Tantó Viktor - méhész Donkó Kata Sára - állattenyésztő mérnök, méhészeti munkák Harka Lívia - agrármérnök, nosema vizsgálat, méhészeti munkákban segédkezés Rácz Tímea- tudományos segédmunkatárs (nosema vizsgálat)

3. ELVÉGZETT FELADATOK

2015. szeptember

Szeptemberben folytattuk a méhcsaládok betelelését, etetését és a családok kiegyenlítését, egyforma erősségűre hozatalát. Behelyeztük az első takarást a kaptárokba, melyhez fekete fóliát használtunk. A feleslegesnek bizonyult kereteket kiszedtük a kaptárokból és átválogattuk, a nem megfelelő lépeket kivágtuk és kiolvasztottuk. Megtörtént az időközben megérkezett válaszlapok méretre vágása az NB kaptárokhoz, ezért lehetőség adódott az NB kaptárokban lévő családokat úgy összetenni, hogy egy kaptárban két család legyen. Megtörtént a méhegészségügyi ellenőrzés Szabó György méhegészségügyi felelőssel és Dr. Halász Gábor OMME kapcsolattartóval, melyről feljegyzések készültek (*1. melléklet*).

2015. október

Októberben folytattuk a kiselejtezett keretekből a lépek kivágását, olvasztását és tömbösítését. A méhállományban tapasztalt nagyfokú atkafertőzöttségről értesítettük az OMME Vezetőséget 2016. okt.13-án. Jegyzőkönyvet vettünk fel a méhpusztulásról, és megtörtént az elpusztult családok kaptárainak kitakarítása és fertőtlenítése. Az OMME Vezetőség Tóth Pétert bízta meg a méhállomány felmérésével (*2. melléklet*), majd az atka elleni védekezéssel (csurgatásos atkairtás), amit Tantó Viktor méhésszel, Dr. Halász Gáborral és Szabó Györggyel együtt végzett. A méhcsaládokból mintavételre került sor Tóth Péter által az élő állományból és a kaptáralj söpredékből egyaránt, mely mintákat vizsgálatra küldtek. Hetente végeztünk atkaszámolást, mely eredményeket a *3. melléklet*ben lévő táblázat tartalmaz. Megtörtént a családok szűkítése.

2015. november

Folytatódott az atka elleni védekezés és az atkaszámolás hetente egy alkalommal Tóth Péter vezetésével. A téli élelem pótlása érdekében kemény cukorlepényt főztünk és minden család 2 alkalommal kapott 70-80 dkg-os kemény cukorlepényt. Bekerült a teljes téli takarás a kaptárokba. A családokat oldalról lépésálló hungarocellel, míg felülről kartonpapírral takartuk. Az alacsonyan lévő kaptársorokat megemeltük.

2015. december

Decemberben folyamatosan végeztük a téli műhelymunkákat. Ezek közé tartozik a keretek összeszögelése, fúrása, dróttal való befűzése és a kész keretekbe történő műlép beolvasztása. A méhcsaládoktól elvett, teleléshez felesleges fiókokat és kereteket rendszereztük. A kiépített keretek a kénező helyiségében kerültek elhelyezésre, a viaszmolytól való megóvás érdekében.

2016. január

Januárban folytattuk a téli műhelymunkákat (keretek összeszögelése, fúrása, drótozása, műlépezése).

2016. február

Februárban tovább végeztük a téli műhelymunkákat (keretek összeszögelése, fúrása, drótozása, műlépezése). Február 25-én sor került a méhállomány első felmérésére. Jelen voltak dr. Tóth Péter és dr. Halász Gábor az OMME, valamint Donkó Kata Sára a HáGK Méhészeti és Méhbiológia Intézetének részéről. Az átvizsgálás eredményét a *4. melléklet* mutatja. Az állományfelmérés alapján elmondható, hogy az OMME tulajdonában lévő méhcsaládok több, mint 90%-a elpusztult, illetve túlélésre képtelen állapotba került. A kaptáron belüli ürítkezés nyomait mind az elpusztult, mind a még életben lévő családok nagy részénél tapasztaltuk, amely erős Nosema fertőzésre utalt. Hat család kapott cukorlepényt. Megkezdődött az elpusztult családok lépkészletének kiolvasztása.

2016. március

Tantó Viktor méhész 2016. március 01-től egyéb munkái miatt nem tudta vállalni a HáGK Méhészeti és Méhbiológiai Intézet méhészetén lévő feladatokat, nem kívánt tovább dolgozni az Intézetben. Március elején új méhészt vettünk fel a méhészetre. Folytatódott az elpusztult családok felszámolása. Elégetésre került 360 db ½ NB, 70 db Hunor és 10 db NB keret. A lépek kiolvasztásra kerültek, ennek eredményeképp körülbelül 25 kg viaszt sikerült kinyerni.

Ellenőriztük, hogy az OMME által, az MMNP keretein belül vásárolt eszközök maradéktalanul megtalálhatóak-e a méhészeti műhelyben, illetve a méhesben. A beszerzett eszközökről pontos leltárt készítettünk.

2016. április

Áprilisban megtörtént a kinti itatók kihelyezése. Az OMME NB 37-es családja kisöprésre került, népessége kevesebb, mint 30 dolgozó egyedből állt. A kereteket a kénező helyiségben helyeztük el, a kiürült kaptárból a kaptársöpredéket eltávolítottuk. A felszámolásról jegyzőkönyvet készítettünk. A megmaradt 5 családnál a takarófóliákat méretre vágtuk, ahol szükséges volt, mézes kereteket helyeztünk be, valamint állományfelmérést végeztünk (2016.04.13.), melynek eredményét az *5.1. melléklet* mutatja. Az újonnan felvett méhész felmondott.

2016. május

Befejeztük az elpusztult méhcsaládok felszámolását, a lépek kivágását, kiolvasztását. Négy család immunerősítő keveréket kapott itatás formájában. Állományfelmérés készült 05.05-én és 05.26-án, melynek eredményét az *5.2.* és az *5.3. melléklet*ek mutatják. 05.24-én 1 db kölyökcsaládot készítettünk. Az akácvirágzás végén pergethető mézmennyiség egy családnál volt, melyet május 31-én kipergettünk (8 kg).

2016. június

Állományfelmérést végeztünk 06.13-án és 06.24-én, melyek eredményét az *5.4.* és *5.5. melléklet* mutatja. A hónap folyamán összesen 5 db kölyökcsaládot készítettünk. A májusban létrehozott kölyökcsaládnál az anya bepárzott és már petéző anyját fehérrel jelöltük. Az ismeretlen korú anyákat zöld színnel jelöltük a többi családban, hogy az esetleges csendes anyaváltást észlelhessük. A kénező helyiségben kénlapok égetésével óvtuk a lépkészletet a viaszmoly kártételétől. Mintát vettünk nosema vizsgálathoz, mely minden család esetében negatív eredményt mutatott. Megkezdődött a hársvirágzás.

2016. július

Július elején kipergettük a hársmézet. Ekkor 20 kg méz került elvételre a családoktól, amely 4 kg-os családátlagot, és 2 kg-os állományátlagot jelent. Az alacsony mézhozam a júniusi szaporítások számával magyarázható. Megkezdtük a Varroa atka elleni védekezést, az atkahullást a higiénikus aljakra helyezett fehér papírlapon kísértük figyelemmel a kezeléseket követő napokon. A bepárzott és petéző anyákat fehér színnel jelöltük. A kénezőben kénlapok égetésével óvtuk a lépkészletet. Állományfelmérést végeztünk 07.20-án, melynek eredményét az *5.6. melléklet* mutatja. Mintát vettünk nosema vizsgálatokhoz, melynek eredményét a *6. melléklet* mutatja.

2016. augusztus

Augusztusban folytattuk a Varroa atka elleni védekezést. Megkezdtük a méhcsaládok téli felkészítését (fészekrendezés, téli takarók készítése). Az etetéshez etetőtálcákat helyeztünk be a családokhoz, majd 1 liter cukorsziruppal történtek az etetések. Az etetést minden esetben sötétedés után végeztük. A Gödöllő területét érintő méhegészségügyi zárlat miatt 08.18-án Csuja László méhegészségügyi felelős átvizsgálta a méhcsaládokat. Betegségre utaló jeleket nem észleltünk. Mintát vettünk nosema vizsgálatokhoz, melynek

eredményét a *6. melléklet* mutatja. Augusztus végétől Nonosz-t tartalmazó cukorszirup került beadásra, a nosema vizsgálat eredményére való tekintettel.

4. MEGVALÓSULT BESZERZÉSEK

A 118/2013 (XII.16.) VM rendelet szerinti **III. végrehajtási évre** vonatkozóan az alábbi beszerzéseket végeztük el a ***"A méhészeti kutatásokhoz szükséges törzsállomány és eszközök beszerzése"*** elnevezésű kutatási tevékenységhez kapcsolódóan.

a) táblázat: Megbízott által tervezett költségek és megvalósult beszerzések

Költségnem	Támogatható költségek	Megvalósult beszerzések	Maximális költségkeret (Ft, bruttó)
Fenntartási költség	útiköltség anyagbeszerzés	igen	58 967 Ft
Vándoroltatási eszközök, költségek		nem	
Egyéb eszközök		nem	
Személyi bérköltség		igen	2 248 520 Ft
Összköltség			**2 307 487 Ft**
HáGK érdekeltségi alap			**576 872 Ft**
Nettó költség mindösszesen:			**2 884 359 Ft**
Áfa			778 777 Ft
Bruttó költség mindösszesen:			**3 663 136 Ft**

b) táblázat: Megbízó által tervezett költségek, beszerzések

Költségnem	Támogatható költségek	Összeg (Ft)	Beszerzett eszközök	Negyedéves költségek (Ft)	Mindösszesen (Ft)
Beruházási költség, eszközök	Lakatos (3 db pergető tálca, 1 db olajmosó kád)	162 200	igen	I. negyedév összesen: **216 864 Ft**	
	PB gázpalack (11,5 kg)	3 890	igen		
	Vonalizzók	760	igen		
	Mészfesték	7 990	igen		
	Kénlap (0,5 kg)	990	igen		
	Kanna	840	igen		
	Boríték	500	igen		
	Gázpalack	1 280	igen		
	Menetlevél	205	igen		
	Postaköltség	200	igen		
	Rajzszeg	260	igen		
	Kijáró szűkítő	10 170	igen		
	Digitális házi hőmérő	2 999	igen		
	Porcukor	10 500	igen		
	Apifonda cukorlepény (2,5 kg/db)	14 080	igen		
	Fagyálló	2 550	igen	II. negyedév összesen: **51 868 Ft**	
	Szélvédőmosó (4 l)	699	igen		
	Szélvédőmosó (5 l)	1 749	igen		
	Autópálya matrica D2	42 980	igen		
	PB gázpalack	3 890	igen		
	Gázpörzsölő	4550	igen	III. negyedév összesen: **34 178 Ft**	
	Gázpalack, kulcs	1650	igen		
	Öntapadó tapéta a műhely ajtóra	12 000	igen		
	Teremseprű, lefolyó dugó	1820	igen		
	Kaptárvas	2997	igen		
	Pb gázpalack	3890	igen		
	Trisó, kénlap, műanyag vödör	4790	igen		
	Trisó	780	igen		
	Ecet	836	igen		
	Kenőzsír	865	igen		
	Kénlap	3 960	igen	IV. negyedév összesen: **50 704** Ft	
	Varatraz, nonosz, füstölőcsík	32 060	igen		
	Fedéllemez	11 600	igen		
	Ragasztószalag, só itatóba	3 084	igen		
Maximális bruttó költség mindösszesen:				**353 614 Ft**	**353 614 Ft**

Gödöllő, 2016. augusztus 26.

Dr. Szalay István
igazgató

Dr. Zajácz Edit
mb. méhészeti igazgatóhelyettes